

Сезона поклониčkih путовања

Дарови за батањске ђаке

Интервју: Зоран Вукосављев

Епске песме у новом музичком руху

ПОЛИТИКА

Познати састав кабинета Ане Брнабић

И стара и нова лица
у Влади Србије

Милош Вучевић, потпредседник Владе и министар одбране министар одбране, рођен је 10. децембра 1974. године у Новом Саду. За градоначелника Града Новог Сада изабран је у септембру 2012. године након чега престаје да се бави адвокатским послом. Након локалних избора, у трећем узастопном мандату, поново је

гионалног представништва Европске инвестиционе банке (ЕИБ) за Западни Балкан. Пре каријере у Европској инвестиционој банци (ЕИБ), радила је као ТВ продуцент за светску телевизијску кућу Си-Ен-Ен Интернационал. У периоду од 2004. до 2012. године водила пројекте Европске инвестиционе банке у региону.

изабран за градоначелника Новог Сада, 2020. године. Те године постаје и потпредседник Српске напредне странке.

Раде Баста, министар привреде, рођен 1979. године, досадашњи је директор ЈКП „Београдске електране“. Баста ће на тој функцији заменити Анђелку Атанасковић. Професор је физичке културе, био је репрезентативац Србије у кик-боксу и џудоу. По професији је мастер економиста. Био је одборник у Новом Саду и Београду. Члан је Јединствене Србије, странке чији је председник Драган Марковић Палма.

Јелена Танасковић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, дипломирани је економиста. Радила је у банкарском сектору, затим на пословима помоћника градског секретара за образовање и децу заштиту у области финансија. Од јуна 2018. године била је државни секретар Министарства финансија, а две године касније постаје државни секретар у Министарству заштите животне средине.

Горан Весић, министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, рођен је 18. фебруара 1969. године у Крушевцу. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Београду. На локалним изборима 2014. године, изабран је за одборника Скупштине града Београда на листи Српске напредне странке. На месту заменика градоначелника био је од 2018. године.

Дубравка Негре, министарка рударства и енергетике, рођена је 1978. године у Београду. Чланица је Извршног одбора НЛБ Комерцијалне банке, а пре тога била је директорка Ре-

Александар Мартиновић, министар за управу и локалну самоуправу, рођен је 1976. године у Славонском Броду. На Правном факултету у Новом Саду дипломирао је 1999. године, 2003. магистрирао и 2011. године одбранио докторску дисертацију. Обављао је функцију председника Управног одбора Агенције за приватизацију и Надзорног одбора Галенике. Председник Скупштине општине Рума био је од 2013. године. Члан је Председништва Српске напредне странке.

Томислав Жигманов, министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог, рођен је 1967. у Таванкуту. Дипломирао је на Филозофском факултету у Новом Саду, на групи за филозофију. Предавач је историје филозофије на Теолошко-катехетском институту Суботичке епископије. Био је главни и одговорни уредник суботичког двонедељника „Жиг“ (1998). У октобру 2015. изабран је за председника Демократског савеза Хрвата у Војводини.

Тања Мишчевић, министар за европске интеграције, рођена је 1966. године у Земуну. Дипломирала је на смеру за међународне односе Факултета политичких наука у Београду 1989. године. Професорка је на Факултету политичких наука. У периоду од априла 2005. до новембра 2008. године била је на месту директорке Канцеларије за европске интеграције Владе Србије.

Јелена Беговић, министар за науку, рођена је у Београду 1970. године. Докторирала је 2008. године на Биолошком факултету. Члан је Удружења микробиолога Србије, Друштва генетичара Србије и Америчког микроби-

олошког друштва (АСМ). Директорка је Института за молекуларну генетику и генетичко инжењерство, Универзитета у Београду и руководилац Лабораторије за молекуларну микробиологију.

Хусеин Мемич, министар за туризам, рођен је 1983. године. Носилац је листе кандидата за изборе за чланове Националног савета бошњачке националне мањине. Од октобра 2016. директор је Културног центра у Новом Пазару. Потпредседник је СДПС Расима Љајића и члан Управног одбора Рукометног клуба Нови Пазар.

Зоран Гајић, министар спорта, рођен 28. децембра 1958. у Панчеву. Прослављени тренер је завршио Факултет за физичко васпитање и магистар је одбојке. Од 2016. је председник Одбојкашког савеза Србије. Селектор мушке репрезентације Југославије био је од 1995. до 2002. и за то време је освојио олимпијско злато и бронзу, светско сребро, европско злато, сребро и две бронзе. Гајић је тренирао Војводину, Арис, Орестијад, Олимпијакос, Арчелик из Истанбула, Одицово и Урала.

Даница Грујић, министар здравља, рођена је 1959. године у Ужицу. Специјалиста је неурохирургије. Средњу школу је завршила у Москви, где је почела студије медицине и касније их наставила у Београду где је дипломирала. Ту је и магистрала и докторирала. Професор је на Медицинском факултету у Београду и директор Института за радиологију и онкологију. Била је носилац листе напредњака на парламентарним изборима.

Михаило Јовановић, министар информисања и телекомуникација, до-

садашњи директор Канцеларије за управљање јавним улагањима. Дипломирао је и магистрирао на Електротехничком факултету у Београду. Доктор је економских наука и доктор за ужу научну област квантитативне методе. Има 20 година професионалног искуства у Телекому и Пошти Србије, где је у континуитету последњих 14 година био у највишем борду директора одговоран за информационе технологије.

Марко Благојевић, министарство за јавна улагања, рођен је 1974. године у Београду. Завршио је Правни факултет у Београду. Од самих почетака Центра за слободне изборе и демократију (ЦеСИД), августа 1997. године, укључен у његов рад и био је међу најистакнутијим представницима ове организације. Након незапамћених поплава које су умају 2014. погодице Србију изабран је за председника Канцеларије за обнову и помоћ подручја погођених поплавама.

Едим Ђерлек, министар без портфеља, рођен 1987. године у Београду. Факултет за исламске студије у Новом Пазару, одсек Шеријатско право, завршио је као студента генерације 2010-2014. године. Током студија је изабран за председника Студентског парламента ФИС-а три године заредом, потом и потпредседника Уније студента исламских факултета (УСИФ) и асистента уредника часописа „Талиб“. Био је шеф кабинета муфтије Муамера Зукорлића и секретар Муфтијства санџачког при Исламској заједници у Србији.

Ђорђе Милићевић, министар без портфеља, је рођен 1978. године у Ваљево. По занимању је дипломирани економиста. У четири мандата (2004, 2008, 2012 и 2016) биран је за одборника Скупштине града Ваљева. Народни посланик је од јуна 2008. године. Члан Социјалистичке партије Србије од 1996. године. Члан председништва СПС је од 2015. године. Такође, био је спортиста и истакнути спортски радник, активно је играо фудбал у неколико фудбалских клубова.

Сасијанак у Београду

АКТУЕЛНО

Пријем за представнике Срба из региона

**Председник Републике Србије Александар Вучић са-
стао се са представницима Срба из региона, са којима је
разговарао о јачању међусобних веза и унапређењу са-
радње институција из Србије и Срба у региону.**

У разговору са Србима из Републике Словеније, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Републике Северне Македоније, Мађарске, Републике Хрватске, Румуније и Црне Горе, председник Вучић је нагласио да је "витални интерес Србије брига о свом народу где год се он налазио, као и очување српског језика и ћириличног писма".

"Наставићемо да радимо на унапређењу сарадње и додатној подршци Србима у региону, као и на јачању међусобних веза", рекао је председник Вучић, захваливши присутнима на очувању националног и културног идентитета српског народа у региону.

Истакао је да су добри односи у региону, као и очување мира и стабилности, од изузетног значаја, по-

себно у овим изазовним временима. Тема састанка била је и предстојећа конференција „Србија и Срби у региону“, наводи се у званичном саопштењу издатом након састанка.

Србе из Мађарске су на овом састанку представљали Љубомир

Алексов, српски портпарол у Мађарском парламенту, Вера Пејић Сутор, председница Самоуправе Срба у Мађарској, др Јованка Ластичић, директорка СОЦ "Никола Тесла" и Милан Рус, директор Српског позоришта у Мађарској. ■

Зоран Вукосављевић, заменик државног секретара

Нагласак на квалитетној градњи и заштити наслеђа

**Цена грађевинског материјала убрзано расте, због чега
и заштита споменичког наслеђа, у које спадају и српске
православне цркве, захтева већу државну дотацију. Зо-
рана Вукосављевић, заменика државног секретара у Ми-
нистарству за грађевинарство и инвестиције упитали
смо могу ли српски храмови и други наши културни спо-
меници очекивати материјалну подршку ресорног ми-
нистарства.**

На предлог Јаноша Лазара, министра за грађевинарство и инвестиције, премијер Мађарске Виктор Орбан је за једног од заменика државног секретара именовано др Зорана Вукосављевића, дипломираног архитекту, универзитетског доцента, који се годинама бави заштитом споменичког наслеђа.

Познати стручњак, истраживач и поборник заштите наслеђа, који је иначе родом из Новог Сентивана, своју докторску дисертацију написао је и одбранио на тему „Архитектура српских православних цркава у Мађарској“. Његов капитални рад, захваљујући Српском институту при Самоуправи Срба у Мађарској, објављен је на српском и мађарском језику и представља драгоцену ствар у кругу научника и истраживача, који се баве архитектуром наших светиња, не само у Мађарској, него и шире.

Именовање за заменика државног секретара свакако је једно велико признање, али и обавеза. Оно представља част за струку на пољу заштите споменичког, урбанистичког наслеђа у Мађарској, у оквиру којег има доста задатака и изазова. Те обавезе ће морати да испоштује др Зоран Вукосављевић, кога смо замолили за изјаву у његовом родном селу.

– Моје именовање за заменика државног секретара није само лични успех, него је то признање и за моју

породицу, као и за стручни рад у који сам током минулих година пуно енергије уложио. За мене је одлука министра Лазара било својеврсно признање мога рада на пољу заштите наслеђа. Задатак, који ми је министар за грађевинарство и инвестиције, као и државни секретар Рече Лански, поверио, не односи се само на савремену, модерну архитектуру, већ и на заштиту старог споменичког наслеђа, наше баштине. Наравно, ради се о области која захтева стручност и ургентност“, рекао нам је Вукосављевић.

Он каже да је сасвим природно да у домену архитектуре спада много тога. Постоје разни правци које, међутим, ваља обухватити.

– Довољно је помислити на инфраструктурне инвестиције, које се тичу путева, железничких пруга, а ту су и многобројне грађевине, које нам одређују свакодневни живот и околину. Ту убрајам и наше домове, породичне куће, али и установе, школе, разне културне и образовне институције, спортске објекте и друге, које свакодневно користимо. Можда и не примећујемо важност тих здања. Другачије приступамо по питању обнове своје околине, него можда када се ради о неким другим објектима од изузетне важности. Сви ти објекти, па чак и саобраћајна средства помоћу којих стижемо до њих, говоре о нашој околини. Унутар тога, ја се бавим ис-

кључиво грађевинским питањима. Свакако, у домену нашег министарства спадају и друге кључне области, за које су одговорни разни ресори. Довољно је споменути урбанистичко планирање насеља, ту су и инвестиције које ваља спровести, уређење привреде и др.

Министар Лазар је јасно одредио поља која морамо стручно да надгледамо и сходно могућностима, потпомажемо њихов развој. Сви ми, који радимо у овом министарству, свакако ћемо настојати да максимално удовољимо захтевима, како бисмо допринели економском и привредном развоју наше земље, у који спада мој делокруг, везан за архитектуру и заштиту споменичког наслеђа. Међутим, нажалост, у 21. веку још нисмо имали годину у којој се нисмо суочили неким проблемом и то се сада одражава и на грађевинску индустрију и архитектуру – каже наш саговорник.

Нема сумње да су у овом моменту преко потребна финансијска средства за реализацију планова. Цена грађевинског материјала сваког дана расте и не види се крај поскупљења. Заштита споменичког наслеђа, у коју спадају и наше српске православне

цркве, такође захтева државну дотацију. Стога је логично питање, могу ли српски православни храмови, па и други културни споменици српског народа, очекивати материјалну подршку ресорног министарства.

– Сасвим је природно да постоје историјски споменици који заузимају посебно место у домену заштите споменичког наслеђа. Са друге стране, постоје и такви споменици који су важни датој заједници, у селу или граду. Морамо испитати редослед и поставити приоритете. Мора да постоји нека хијерархија и редослед пројеката. Све то захтева разумевање и стрпљење. Међутим, још једанпут желим нагласити важност припремних радова, као што је и сам министар одредио. Морамо се прилагодити овим тешким временима и разним изазовима. Како је министар дефинисао, нагласак треба да буде на квалитетној градњи и заштити нашег наслеђа. Ми смо и за ово кратко време пуно тога урадили, а што се тиче реалних циљева, на томе марљиво радимо и ускоро ћемо имати решења и смернице, који могу да допринесу уздигнућу наше државе – закључује Вукосављевић у разговору за наш лист.

П. М.

ВЕСТИ

Осврти на пушовање

Будимпештански Срби
обишли део Италије

Српска самоуправа у Будимпешти, на челу са председником Бориславом Русом, ове јесени одвела је групу од тридесетак наших сународника на дуго планирано путовање по Италији, уз финансијску помоћ Фондације „Бетлен Габор“. Циљ им је био да пре свега посете важне знаменитости везане за православље: мошти Светог Николе у Барију, Базилику Светог Климента у Риму и Српску цркву Светог Спиридона у Трсту, али су обишли и више других градова и atrakција.

До Барија је група путовала авионом, где их је сачекало дивно време и медитерански амбијент. После подне су обишли град, а сутрадан кренули према Риму. У прекрасном Барију сачувана је архитектура различитих столећа, што му даје посебан печат. Ову земљу су посећивали многи свецци, чије се мошти чувају у катедралама и православним црквама. Овде су уточиште нашле мошти Николе Чудо-

творца, који је заштитник сирочади и путника од смрти и тешких болести. Поклоници су посетили базилику основану 1087. године, да би се у њу сместили мошти Светог Николе, које су донете из Мира у Ликији. Овај храм данас припада Ватикану. Краљ Милутин је 1319. године поконио сребрни олтар са сребрном капелом, сребрном иконом и канделабрима, а Стефан Дечански је даровао велику икону Светог Николе у знак захвалности свецу, који му је даровао вид. Свештеници будимске епархије, протојереј Зоран Остојић и протојереј Далибир Миленковић, овде су служили помен Светом Николи.

Вечни град је путнике дочекао у вечерњим часовима. Током три дана боравка, посетили су знаменитости Рима, Колосеум, цркву и Трг Светог Петра, Фонтану ди Треви, Ватикан са музејем, Сикстинску капелу и Базилику Светог Климента у Риму, која нас враћа у доба Ђирила и Мето-

дија. Представља једну од најнеобичнијих грађевина Рима. Налази се у близини Колосеума. Осим приземља има још три спрата под земљом. Ова четири слоја висине 14 метара потичу из разних епоха Рима. Сваки слој је у своје доба био на површини земље. У Базилици Светог Климента боравили су Ђирило и Методије и овде је Ђирило служио прву литургију на словенском језику. У базилици Светог Климента налази се гробница Ђирила са захвал-

ницама од многих словенских народа.

После три дана проведена у Риму, поклоници су два дана провели у Тоскани, обишли Сиену, Сан Ђемињано, Фиренцу, Болонју и Равену, присетили су се Милоша Црњанског у градићу Фиесоле.

Последњи дан су провели у Трсту, где су, у велелепној српској цркви на Тргу Понте Роско, присуствовали Светој литургији.

К. П.

Програм у Батањи

Сунчана јесен живота

Српска основна школа и забавиште у Батањи је и ове године су реализовали пројекат „Сунчана јесен живота“, поводом Међународног дана старих. Након двогодишње паузе због вируса, ова манифестација је опет угледала светлост дана на радост свих малишана и њихових најмилијих бака и дека. Српско забавиште у Батањи је показало колико мисли на старије особе, а међу њима и на своје старије колеге који су свој радни век провели у овој институцији.

Након окупљања у царству најмлађих, срданим речима добродошлице поздравили су их васпитачице Марица и Беата, и изразиле велико задовољство што су се одазвали у тако великом броју и својим присуством увеличали овај скуп, додајући колико нам је потребна њихова љубав, животна искуство, смирена мудрост, стрпљење и прихватање којима нас подучавају.

Њима у част, малишани старије

групе су извели шаренолики културно-уметнички програм прожет песмама и играма. Публика их је у више наврата наградила бројним аплаузима.

Гости су том приликом добили на дар поклоне које су малишани израдили својим рукама заједно са васпитачицама. Ово је била идеална прилика да гости погледају и изложбу цртежа са ликовног конкурса „Моја бака и мој деда“. Васпитачице су, затим, уручиле признања и лепе награде ауторима радова, који су се потрудили да на најлепши начин прикажу своје најмилије. Уследило је дружење најмлађих и најстаријих, које се завршило малом закуском, а наши старији суграђани су уживали у разговору и дружењу. Видно их је орасположило дружење са децом и учинило срећним, јер је једна од најважнијих ствари за виталност и дуг живот старих људи комуникација, не само са вршњацима, већ и са младима и децом.

С. Ђ.

Дародавство из Кикинде

Поклони за батањске ђаке

Удружење грађана „Чувари баштине“ из Кикинде је скуп добрих људи, чија је основна мисија очување и обнова културне, историјске и верске баштине на тлу целе Србије. Милинко Арсенов, члан овог удружења, велики активиста и добротинић, већ други пут је посетио Батањску српску основну школу и забавиште и обрадовао ђаке прваке. Прегршт школског прибора, књига и школске торбе уручио је ученицима првог разреда.

Поморишје је колевка Срба граничара, а то је такође део историјске баштине. Овим поклоницама желимо да кажемо да се бринемо о младим Поморишанима. Уз чланове удружења захвалност дугујемо и граду Кикинди, његовом Културном центру, Народној библиотеци и Црвеном кр-

сту, као и Туристичкој организацији и Народној библиотеци из Новог Бечеја и бројним другим институцијама и појединцима. Међу тим појединцима је и породица Батањски из Новог Милошева, чији су преци дошли из Батање – каже за наш лист господин Арсенов.

Батањски прваци видно су били одушевљени поклоницама, вредним школским прибором, које им је тог дана уручио Милинко Арсенов, у друштву некадашњег градоначелника Зрењанина и Државног секретара Ивана Бошњака.

Дародавци су у склопу своје посете Батањи обишли и српску цркву, у којој свештеник Галић већ више од четрдесет пет година одржава службу и молитве.

С. Ђ.

Клујско вече у Мохачу

Уз афоризме се лакше подноси невесела стварност

У последњих пола века, од свих књижевних жанрова, најбурнији развој је, барем на српским просторима, имао афоризам. Управо тај књижевни жанр је, у међувремену, у многим другим земљама готово потпуно нестао, рекао је, поред осталог Павле Папулин, током предавања на ову тему.

клубу 15. октобра одржао предавање у организацији Самоуправе Срба у Мохачу и месне Српске читаонице.

На молбу главних организатора клупске вечери, предвођених Зорицом Степанов, руководиоцем Српске читаонице и потпредседником мохачке Српске самоуправе, предавач је овом приликом представио афоризме.

Афоризам је кратка и доктринарна реченица која се по правилу предлаже у науци или уметности. Афоризам је сажета изјава или реченица која има за циљ да изрази принцип на сажет, кохерентан и наизглед затворен начин. Сматра се песничком, књижевном идејом. То је спис кроз који изнехадна идеја може да се емитије, изгледа као телеграм. Иначе, термин афоризам први пут је употребио Хераклит Ефески, позивајући се на низ предлога који се односе на симптоме и дијагнозу болести. Овај концепт је касније примењен на физичку науку, а касније је уопштен на све врсте принципа.

Према неким ауторима, афоризми се не поклапају са истином, или су пола истине. Способност језика – да се може сакрити – освојила је многе писце, који у афоризму проналазе на-

чин да заслепе својом способношћу за размишљање. Управо на блиставе примере уметничке оригиналности, мудре поруке афоризама настајао је да укаже и Павле Папулин који је током вечери прочитао бројне духовите афоризме.

Подсетио је да је све већи број оних, који се баве афоризмима. Последњих педесет-шездесет година од свих књижевних жанрова, најбурнији развој, барем у Србији, имао је афоризам, управо онај књижевни жанр који је, у међувремену, у многим другим земљама готово потпуно нестао.

Павле Папулин се у свом предавању осврнуо и на једног од најистакнутијих представника европског афоризма, а то је Пољак Јиржи Лец:

„Афоризме је у другој половини 20. века најбоље писао и просто направио школу европског афоризма чувени Пољак Јиржи Лец. Он је себе овако представио: „Ја сам једна грдосиља од 158 центиметара и 158 килограма.”

Наравно, предавач је навео и друге шаливе мисли, афоризме: „Здравље, то је када вас сваки дан боли на другом месту”; „Жене умиру после мушкарца, јер вечито касне”; „Сукоб између беланцета и жуманцета решава се у кајгани.”

Током вечери у предавање су се изношењем одређених афоризама и мудрих изрека укључили и поједини слушаоци.

Клупско вече, обојено кратким музичким наступима „Најмлађих тамбураша у Мохачу”, предвођених маестром Јожефом Ковачем Вершендијем, протекло је пријатној и опуштеној атмосфери, а није изостала ни укусна вечера.

Слична атмосфера очекује се и трећег викенда у новембру, када организатори, заједно са Печујско-барањским српским удружењем планирају да приредe промоцију издања о тамбурашима и тамбурашкој музици.

П. М.

Српска самоуправа у Мохачу

У очекивању обнове српског храма

Будући да се приближава 2026. година, када ће град Мохач свечано обележити 500. годишњицу Мохачке битке, у плану су бројне инвестиције и обнове, међу којима је и план обнове српске православне цркве.

У седишним просторијама мохачких Срба, одржана је седница Самоуправе Срба у Мохачу, која је упутила финансијску помоћ за покривање трошкова путовања „Најмлађих тамбураша”, који 5. новембра имају у плану наступ на „Банатском сабору” у Десци. Традиционална културна манифестација и ове године ће окупити многобројне солисте, хорове, оркестре који гаје и негују српски народни мелос, а међу њима наћи ће се и млади Мохачани, предвођени маестром Јожефом Ковачем Вершендијем.

На седници се говорило и о обнови месног српског православног храма који је посвећен Духовима. Будући да

се приближава 2026. година, када ће град Мохач свечано обележити 500. годишњицу Мохачке битке, у плану су бројне инвестиције и обнове, а међу њима се налази и план обнове српске православне цркве.

За реализацију тог плана залаже се и сам градоначелник Габор Павкович, који је више пута посетио српску светињу, обишао терен и разговарао са представницима српске заједнице. Одређена средства за покретање целог пројекта су већ изгласана и сада је ред на мохачкој Српској самоуправи да среди папирологију, тачније, удовољи разним административним захтевима и процедурама.

Са друге стране, „Најмлађи тамбу-

раши” неуморно вежбају како би се достојно представили на традиционалном „Сабору српске културе у Мађарској” који би, према непотврђеним информацијама, могао да посети и градоначелник Мохача.

Мохачани и Дешчани изграђују све тешњу сарадњу, а у томе посредује и Андраш Кираљ, члан посланичког тела града Мохача, родом из Деске, који

се са својим некадашњим сусељанима дружио и на недавно одржаном „Народносном вашару” у Мохачу, где је Културно-уметничко друштво „Банат” заступало месну српску заједницу.

„Банатски сабор” у Десци послужиће као добра прилика и повод да се размотре даље могућности продуктивног сарадње два насеља.

П. М.

КУЛТУРА

Концерт у Текелијануму

Наше епске песме у новом музичком руху

У свечаној сали Текелујанума, у Будимпешти, у недељу, 16. октобра, одржан је концерт Бојане и Николе Пековића из Краљева, са оркестром „Уметничка породица“. Осморо првокласних уметника је својим виртуозним музицирањем, игром и комуникацијом, представило познате нумере народне музике у необичним аранжманима, укључујући и епске народне песме на гуслама.

Публика је имала јединствену прилику да ужива у оригиналном споју класичног и традиционалног звука, јединственог на светској музичкој сцени, који Бојана и Никола Пековић креирају кроз гусле и хармонику, а уз подршку перкусија, клавира, виолине, кларинета, виолончела и бас гитаре. Брат и сестра заједно са оркестром промовишу традиционалне породичне и људске вредности, због чега наилазе на подршку великог дела домаће и међународне јавности. Песме су различите по садржају и уметничкој форми, духовног карактера са јасним и јаким порукама. Композиције са крајње модерним и захтевним аранжманима, богате различитим ефектима, одушевљавају публику.

Пред почетак концерта, Зорица Јурковић Ембер поздравила је све присутне и представила госте из Србије, познате по целом свету, а којима је ово био први концерт у Мађарској. Концертни програм је почео композицијом под називом „Љубав брата и сестре“, насталом 2012. године, у којој се први пут користи спој гусала са неким другим инструментом, односно хармоником. Овом песмом су Бојана и Никола Пековић победили у трећој сезони ТВ серијала „Ја имам таленат“, који је емитован на РТС-у исте године. Певају о Србији и о цркви, о ономе што воле.

Извођење, у коме Бојана и Никола комуницирају преко својих инструмената, љубављу је озрачило комплетно гледалиште. Следила је песма на

ИЗЛАЗАК ИЗ КЛАСИЧНИХ ОКВИРА

Никола Пековић, ванредни професор хармонике на Факултету уметности у Нишу, каже да дугогодишњим музицирањем љубав према музици још више расте и да путем музике преноси своја осећања. Музицирање са сестром му је помогло да изађе из оквира класичне музике и да почне да истражује и да развија правац којим су кренули. Није способан да тај правац тачно дефинише, али зна да су у музику коју изводе, уткане истинске и праве вредности. „Сви чланови ансамбла воле да свирају ову музику. Функционишемо као породица, музиком шаљемо поруке и заједнички стварамо енергију, коју преносимо на публику. Све композиције које настају су сплет околности, које ми филтрирамо. Сви ми волимо изазове, свирамо песме у новом руху“, Никола Пековић је изјавио за медије.

стихове Петра Петровића Његоша „Наш духовни вођа“, а затим је публика могла да чује композицију „Рапсодија Тозовцу“, Александра Бељаквића, посвећену познатом певачу народних песама Предрагу Живковићу Тозовцу, као и песму у десетерцу „Зидање Љубостиње“, коју је написао Свети владика Николај Велимировић. Публика је, такође, послушала и дивну истиниту песму о томе како је царица Милица градила манастир Љубостињу, камен по камен, посвећен српским јунацима. Веома интересантан био је музички колаж сачињен од три песме: „Ој, Мораво“, „Стани, стани Ибар водо“ и „Играле се делије“, али не у традиционалном облику, већ у класичној варијанти, а дело је бас гитаристе Бељаквића. Феноменалан спој изворне народне и модерне класичне музике, и интересантног перформанса светских музичара, био је незабораван доживљај. Чуло се још много песама, кроз спој традиционалне и класичне музике, коју Бојана на гуслама и Никола на хармоници креирају уз подршку музичког оркестра. Није изостала ни њихова позната песма на стихове Јована Јовановића Змаја „Деда и унук“, у којој деда прича приче свом унуку, кроз приказ како се наша традиција преносила са колена на колено.

На крају једноипочасовног концерта, публика је овацијама више пута враћала музичаре на бис. Није било једноставно дозволити овим дивним звуцима да се зауставе. Са овим дивним младим људима екипа „Српског венца“ растала се уз договор да ће концерт поновити наредне године.

Концерт је био и промоција њиховог албума у издаваштву ПГП/РТС-а, под називом

„Небеско је увек и довека“, где се први пут могу чути гусле у комбинацији са другим инструментима. Чланови оркестра „Уметничка породица“ су: Александар Јаковљевић, виолончело, редовни професор на Факултету уметности у Нишу, Андрија Минчић, кларинет и вокал, доцент на Факултету уметности у Нишу, Никола Цветковић, клавира, клавирашки сарадник на Факултету уметности у Нишу, Давид Сарамандић, виолина, наставник у Музичкој школи Стеван Мокрањец у Зајечару, Александар Бељаквић, бас гитара и вокал, наставник у Музичкој школи Стеван Мокрањец у Новом Пазару и Ђорђе Хартл, удараљке и бубњеви, дипломирани уметник на Факултету уметности у Нишу.

Реализацију концерта у Текелијануму финансијски је помогла Фондација „Бетлен Габор“.

Катерина Бачи Павловић

ДИПЛОМИРАЛА У ХЕЛСИНКИЈУ

Бојана Пековић, гусларка, дипломирани је уметник на Сибелиус академији у Хелсинкију (Финска), на одсеку Global music, где изучава и развија гусларку праксу и ускоро завршава мастер студије. Одрастајући у музичкој породици, музиком се бави од детињства. Уз оца гуслара учи да свира гусле, да цени време епике, традицију, културу. Каже да јој је тај облик поезије и музицирања отац дао на поклон.

„Гусле настављају да се развијају и поново постају део садашњице. Успела сам да видим да то може да се уради и то и радим на неки свој начин, онако како видим. Желим да пренесем знање, да радим на деколонизацији музичких институција, као и да подсетим на значај свести и светлости неког културног добра које имамо, а које је склоњено из формата образовања. Код нас је било много гуслара и гусларки, ја сам данас једна карика тог ланца“, изјавила је за наш лист Бојана Пековић.

Културна манифестација у Дески

КУЛТУРА

Дани књиге Парохијске библиотеке и читаонице

„Објављена писана сведочанства ће остати за будуће генерације”, нагласио је Боривој Рус, говорећи о почецима покретања „Дешчанских свезака”, серијала чији је први број светлост дана угледао 1983. године. То значи да ће ова едиција наредне године прославити јубиларну 40. годишњицу излажења.

У организацији Дешчанске српске православне црквене општине, у Десци су 15. и 16. октобра одржани „Дани књиге Парохијске библиотеке и читаонице ‘Свети Сава’”. Главни организатор манифестације био је протонамесник Светомир Миличић, парох дешчански, који је првог дана приредбе, након вечерњег богослужења, служеног у месном српском православном храму, у Културном, образовном и духовном центру „Свети Сава” приредио промоцију најновијег броја „Дешчанских свезака” о зимским, предбожићним

празницима, обичајима Срба у Десци, чији је аутор Боривој Рус, новинар, културолог, истраживач прошлости Срба у Поморишју.

Он је, након поздравних речи духовног пастира дешчанских Срба, у свом предавању најпре говорио о почецима покретања „Дешчанских свезака”, серијала чији је први број светлост дана угледао давне 1983. године. Све то значи да ће едиција наредне године прославити својеврсни јубилеј – 40. годишњицу излажења.

Боривој Рус се осврнуо и на поједине бројеве, који су током малтене

четири десетлећа угледали светлост дана. Говорећи о њима, беседник је нагласио да је важно истраживати прошлост свог народа, објавити све оне резултате који сведоче о историји, етнографији свог етноса. Уколико се то чини на два језика – српском и мађарском – онда је то заиста похвално, а поготово је корисно ако се грађа објави и на мађарском језику, јер ће на тај начин и већинско мађарско становништво бити упознато са драгоценом прошлосту и садашњошћу српског народа!

„Објављена писана сведочанства ће остати за будуће генерације”, нагласио је Боривој Рус, који је потом позорницу, накратко, уступио Рувену Фридману, младом фрулашу, ученику 4. разреда дешчанске Српске основне школе, који је извео „Мало коло” и „Радојкино коло”.

У наставку вечери Боривој Рус је детаљно говорио о предбожићним празницима... Он је, најпре, истакао важност божићних поклада и божићнег поста да би потом наставио са празновањем Ваведења Пресвете Богородице, Светог Андреја Првозваног, Свете Варваре и Светог Николе.

Везано за Св. Николу, говорник је истакао:

„За овај дан није везано много обичаја. Многе породице га славе као кућног патрона, односно, крсну славу, а иначе се у народу слави као велики празник. Код многих породица се за славу припремају само посна јела, пошто спада за време шестонедељног божићнег поста. Било је породица где су кували „варнице” – жито – а у многим местима то доноси комшије који честитају празник. У неким местима кажу да су дани од Светог Николе дужи и то толико колико петало

са прага може да скочи. По народном веровању Свети Никола је превозио душе с овог на онај свет, мртвима је узимао душу и мерио, али је тај посао по народном веровању преузео Архангел Михаило. Још и данас Свети Никола спада међу велике празнике и многи га славе, те у невољи прозивају га и траже помоћ.”

Уследио је поново музички предаж и то у извођењу деде и унука – Миодрага Ђукина и Рувена Фридмана – који су извели сплет народних песама.

Вече је настављено даљим приказом предбожићних празника, међу које спадају и Материце. Овде је говорник подсетио које су се све песме могле чути у таквим приликама, али у различитим варијантама. Боривој Рус је у наставку свог предавања пажњу посветио и празновању Очева и Светог Игњатија Богоносца, а приказ предбожићних празника заокружио је представљањем обичаја везаних за Туциндан.

Како је истакао на крају свог излагања „од предбожићних обичаја мало је остало, све је пало у заборав између два светска рата”.

„Оно што је ипак остало, преузето је од других, па се осећа утицај других народа и људи других вероисповести, са којима Срби живе”, истакао је Боривој Рус.

Вече је окончано пригодним послужењем, а дводневна приредба приведена је крају сутрадан, служењем Свете литургије у месном српском православном храму.

Одржавање „Дана књиге Парохијске библиотеке и читаонице ‘Свети Сава’” суфинансирали су Уред премијера и Фонд „Бетлен Габор”.

П. М.

ОЧЕКУЈЕМО ВАС У ШКОЛИ КРЕАТИВНОГ ПИСАЊА „ТЕОДОР ПАВЛОВИЋ”

Уредништво „Српских недељних новина” позива све заинтересоване да се пријаве за похађање стручне обуке у области новинарства, коју од 12. новембра организујемо у нашој новоустановљеној Школи креативног писања „Теодор Павловић”, у Будимпешти.

Намера нам је да у првој фази овог пројекта окупимо оне наше суграђане из Мађарске чији је матерњи језик српски, а који би желели да се упознају и овладају савременим облицима новинарског изражавања, односно формама, стилевима и техникама креативног писања у овој области.

Тромесечна обука ће се састојати из низа стручних предавања и практичних вежби, два пута недељно – средом у вечерњим часовима и суботом пре подне. Са полазницима ћемо паралелно радити не само на овладавању новинарским вештинама, већ и на њиховој језичкој едукацији, с обзиром на то да смо у свакодневном

животу сведоци занемаривања правилне употребе стандардног српског језика, који је основни „алат” сваког новинара.

На крају едукативног циклуса, полазницима ће, након финалног тестирања, бити уручени сертификати о завршеном оспособљавању у Школи креативног писања „Теодор Павловић”, који им, уз стечено знање, могу бити од велике користи уколико желе да се касније и професионално баве новинарством.

Стручна предавања и непосредне практичне вежбе из области новинарства држаће др Драган Јаковљевић, дугогодишњи професионални нови-

нар у угледним српским медијима, главни уредник „Српских недељних новина” и универзитетски предавач, док ће за стручно усавршавање полазника у области језика бити задужена Драгана Меселџија, искусни педагог и лектор у неколико медија, укључујући и наш лист. Осим њих, по-

лазници ће имати прилику да знања у овој области стичу и од других познатих новинара, лично или у директним обраћањима путем видео-линка.

Ваше пријаве очекујемо путем имејла наше редакције: snnbudimpesta@gmail.com. Ваш СНН!

УМЕТНОСТ

Галерија Матице српске прославила значајан јубилеј

Храм културе и омиљено место љубитеља уметности

У Новом Саду је свечано обележено 175 година постојања Галерије Матице српске. Реч је о најстаријем српском националном уметничком музеју, који оличава богатство српског културног наслеђа и раскош колективне ризнице сећања нашег народа.

„Континуитет трајања од 175 година, речито говори о успешном испуњавању мисије очувања националног и културног идентитета. У том светлу, изузетно је важно што Галерија Матице српске данас није само чувар историје уметности и српског народа, већ и једна од најактивнијих установа на домаћој и регионалној културној сцени“, рекла је министарка културе Маја Гојковић на свечаности, поводом јубилеја Галерије Матице српске. Додала је да је Галерија музеј који пажљиво чува драгоцено културно

наслеђе и марљиво се труди да га пренесе на садашње и будуће генерације, те да се ствара утисак да ту уметничка дела живе свој нови живот, приближавајући угледну прошлост данашњици и стварајући услове за бољу сутрашњицу.

Према њеним речима, кроз колекцију Галерије, коју чине дела од 16. века до данас, може се видети веран приказ настанка и развоја уметничке сцене, и у исто време турбулентне историје српског народа.

„О томе говоре и бројна ремек-де-

ла истакнутих уметника као што су Катарина Ивановић, Бура Јакшић, Паја Јовановић, Урош Предић, Сава Шумановић, Милан Коњовић, Петар Лубарда и многи други. Захваљујући њима и осталим сегментима своје колекције, Галерија Матице српске сврстава се међу најистакнутије и најпрепознатљивије музеје у региону“, изјавила је и указала је на јединственост те установе, која се огледа и у томе што чак трећину колекције чине поклони и завештања, уобличени у поклон-збирке које носе имена својих дародаваца.

„Лепу традицију даривања и завештања, коју је започео велики добротвор Сава Текелија и на основу које је и настао овај музеј, требало би што више афирмисати у савремено доба. Да доследно прати визију својих оснивача, Галерија је доказала и тиме што је један од пионира обнове задужбинарства у нашој земљи“, рекла је министарка културе и информисања.

Министарка је подсетила да су програми и образовне радионице за децу и младе незаобилазни део савремене музеолошке праксе, те да је Галерија Матице српске један од најбољих примера у стварању нове публике у нашој земљи. Она је изразила уверење да ће и други музеји и галерије широм Србије следити тај образац, који се показао идеалним за упознавање са музејским животом и привлачење младих генерација.

„Као неко ко је читавог свог живота повезан са овим местом, с поносом могу да кажем да је Галерија Матице српске прави показатељ како ићи у корак с временом, а сачувати своју аутентичност. Бројне и раз-

новрсне изложбе, квалитетна стална поставка и друга свакодневна дешавања, чине овај храм културе омиљеним местом љубитеља уметности и посетиоца из Новог Сада, Србије и шире“, нагласила је министарка.

Галерија Матице српске, као најстарији национални уметнички музеј, представља огледало државе и својеврсни витраж историјских догађаја, уметничких опредељења, али и стремљења српских уметника, каже директорка ове установе Тијана Палковљевић, на њеној интернет страници.

„Наша колекција илуструје историју српског народа, чува сећање на догађаје с простора на којима је живео, и представља јединственост уметничких идеја и идеала које је изнедрио. Истовремено Галерија чува сећање на појединце: своје осниваче, колекционаре, уметнике, управнике, истраживаче, а посебно на дародавце који су се својим доброчинством уписали у историју наше установе и српске културе у целини. Ми смо кошница унутар које 'зуји' дивота уметничких предмета, наратива, идеја и стваралаца, и под чијим кровом се бројним активностима јавности представља српска ликовна уметност новијег доба. Заједничка посвећеност нашој културној и уметничкој мисији сваким новим пројектом оснажује нас у заједници којој припадамо, а бесконачност нових планова не даје нам да мирујемо. Истовремено ми смо музеј који слуша, јер само у комбинацији наших професионалних снова и ослушкивања потреба друштва, тренутка и публике ми постајемо релевантни у времену у којем делујемо. Ми тежимо да будемо место које кроз уметност пружа одговоре на бројна питања, а осећај припадности нацији боји осећањем поштовања и поноса. Тренутно сањамо о јединственој прилици да дамо што креативнији допринос пројекту Нови Сад, Европска престоница културе 2022. године, као место преплитања европске и националне уметности, иновативних приступа и атрактивних тема, врхунске продукције и креативне партиципације“, закључује госпођа Палковљевић.

Д. А.

СВЕ ЈЕ ПОЧЕЛО У ПЕШТИ 1847. ГОДИНЕ

Галерија Матице српске је, како је то на интернет страници ове установе истакла њена директорка Тијана Палковљевић, музеј који непрестано сања. Ти снови су, наводи она, почели од тренутка настанка идеје да се при Матици српској оснује музеј (Српска народна збирка) у Будимпешти 1847. године, и наставили се преко Матичиног пресељења у Нови Сад 1864. отварања за јавност 1933. до пресељења у сопствену зграду 1958. године.

- И када се чинило да су сви снови остварени отварањем сталне поставке у данашњој згради и професионализацијом свих сегмената рада, истог тренутка почео је нови круг снова: како увећати колекцију, како приређивати што квалитетније изложбе, како стручније и динамичније представити развој и токове националне ликовне уметности...

Данас, после 173 године деловања ми и даље сањамо исте сниове својих претходника, али и многе друге. Наша највећа снага је јединствена колекција уметничких дела насталих у распону од 16. до 21. века. Наша највећа достигнућа су иновативни приступи излагању, стварању наратива и презентовању националне ликовне уметности кроз Сталну поставку, изложбену и издавачку активност. Наш допринос култури сећања огледа се кроз професионални приступ бризи и заштити уметничких дела и најнапредније конзерваторско-рестаураторске поступке. Наше уважавање прошлости кроз призму актуелног тренутка исказујемо едицијом „Традиција и савремено стваралаштво“, укључивањем савремених уметника у рад установе – истиче Тијана Палковљевић.

Српске судбине током револуције 1848/1849. године (47)

ФЕЛТОН

Искрене речи грофа Сечењија

„Ни на крај ми памети није било да се наше народности заваде. Двадесетих година овога века запалио сам жижак светлости, отаџбину сам повео у правцу духовног и материјалног напретка. Моја жарка жеља и намера била је да у овој многојезичној држави поставим темеље благодети како би сви били срећни и задовољни“, говорио је гроф Иштван Сечењи.

Витковић је редовно извештавао свог временског пријатеља о свом узалудном покушају да и сам што је могуће више допринесе томе да се, што је могуће пре, смире трзавице и отклоне несугласице између Мађара и Срба. Нашироко је писао о свом сусрету са грофом Иштваном Сечењијем који му је том приликом говорио са дубоким болом у срцу. Прота је дословце цитирао Сечењијеве речи:

„Драги мој пријатељу, нас двојица се одавно познајемо, ви добро знате моје ставове и знате који су све циљеви лебдели пред мојим очима. Ни на крај ми памети није било да се наше народности заваде. Моја жарка жеља беше та да сви народи наше вољене Хунгарије живе у миру и љубави. Двадесетих година овога века

запалио сам жижак светлости, отаџбину сам повео у правцу духовног и материјалног напретка. Моја жарка жеља и намера била је да у овој многојезичној држави поставим темеље благодети како би сви били срећни и задовољни. А када сам већ помислио да сам тај свој циљ коначно успео и да остварим, изненада се појавила једна нова особа. Тај негативни геније наше отаџбине успео је да угаси ону светлост коју сам ја одавно запалио. Он је срушио све оно што сам ја с тешком муком и с крвавим знојем кроз читав живот, годинама градио. Човек који је упропастио резултате мога рада и кога народна маса тренутно обожава и слепо прати зове се Лајош Кошут. Ако нација тако жели, нека буде воља њена, али сигуран сам да ће онај који је нашу нацију на

тај пут извео, једнога дана за то морати да одговара и пред Богом и пред људима. Велики грех терети његову душу. Без обзира на све то, осећам да нећу моћи да преживим такву националну катастрофу.“

Старог Димитрија узнемирише ове речи. Са Тисе је дувао необично јак ветар. Учини му се да вихор са собом доноси сладућава мириш крви. То дубоко узнемири седокосог трговца. Изненада се присети крвавог пуног месеца који се средином марта месеца злослутно појавио изнад Сегедина. Временског Димитрија поново обузе неспокој.

Од тога дана сваке ноћи се купао у зноју. По челу и потиљку утркивао му се крупне грашке зноја. Патио је од стравичне ноћне море. Никада раније није сањао кућу у пламену, каљаве дечје ручице које из дубоког мочварног блата штрче ка небу, видру која прождире свој наком, или рибе које попут одојчади вриште и сулудо се праћају и пеку на сивој и сјајној жеравици.

Једне ноћи усни и сан у коме се пред њим самим у храму руши иконостас. Посматрао је иконе како лебде и падају, како се разбијају у парампар-

чад на каменом поду сегединског храма. Буновно се будио сном исцрпљен. Брзо је дахтао. Обузе га чудан осећај. Дисање му бива све теже и теже. Гуши се. Сав се престрави. Захвати га страхотна гроза и дрхтај. Сваки делић тела претрну од тог неописивог ужаса. Осети болне трнце у табанима. Језа му прође низ кичму и попе се све до потиљка. И више ока није склопио.

Драгомир Дујмов

Гроф Иштван Сечењи

27. октобра 1995. — У Београду је умро српски књижевник Слободан Селенић, дописни члан Српске академије наука и уметности, професор на Факултету драмске уметности у Београду („Пријатељи са Косанчићевог венца“, „Очеви и оци“, „Убиство с предумишљајем“).
28. октобра 1884. — Рођен је композитор, музиколог, педагог и критичар Милоје Милојевић, професор Музичке академије у Београду, један од зачетника музикологије у Србији. Основао је београдски оркестар „Collegium musicum“.
28. октобра 1923. — Умро је политичар и публициста Стојан Протић, један од твораца Радикалне странке, први премијер Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 20. децембра 1920. Био је уредник листова „Самоуправа“ (1881-83) и „Одјек“ од 1884.
28. октобра 2000. — На Косову су, у организацији администрације УН, одржани локални избори, на којима је убедљиво победио Демократски савез Косова Ибрахима Ругове. Косовски Срби су бојкотовали изборе, а југословенске власти их нису признале.
28. октобра 2005. — Умро је позоришни и филмски великан, глумец Љуба Тадић. Био је стални члан Београдског драмског позоришта, Народного позоришта, Атељеа 212 и Југословенског драмског позоришта, у којима је остварио велики број запажених улога. Глумио је у више од

60 филмова и у многим радио и телевизијским драмама.

29. октобра 1321. — Умро је српски краљ Стефан Милутин Немањић. Током његове владавине од 1282. Србија је проширила границе на северу и на југу и доживела економски и културни развој, постављене су основе законодавства и државне управе. Подигао је и обновио више цркава и манастира (Грачаница, Нагоричино).

29. октобра 1918. — Хрватски сабор је после распада Аустро-Угарске у Првом светском рату прогласио раскид државно-правног односа са Хабсбуршком монархијом и прогласио приступање Хрватске Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

30. октобра 1830. — Умро је црногорски владика Петар I Петровић Његош који је по доласку на власт 1782. допринео развоју црногорске државности. Донео је 1796. први закон (Законик Петра I) и установио централни судски орган (Кулук) 1803. Предводио је Црногорце у борбама против Турака и Француза, мирио завађена племена и трудио се да искорени крвну освету.

30. октобра 1869. — Извођење алегоричке слике Ђорђа Милетића „Посмртна слава кнеза Михаила“, у Београду је отворена нова зграда Народного позоришта, изграђена по пројекту Александра Бугарског.

30. октобра 1918. — Словачка је прогласила одвајање од Мађарске и уједињењем са Чешком формирала Чехословачку, прву државу

створену после распада Аустро-Угарске у Првом светском рату.

30. октобра 1918. — Капитулацијом Турске, која је у Први светски рат ушла 1914. на страни Централних сила, престала је да постоји Отоманска империја.

31. октобра 1851. — У Цетињу је умро црногорски владика, филозоф и државник Петар Други

Петар Петровић Његош, умро је 31. октобра 1851.

ВРЕМЕПЛОВ

вођа реакционарне Националне странке рада.

31. октобра 1984. — Испред резиденције у Њу Делхију убијена је Индира Ганди, премијерка Индије. Убиство су извршили Сики екстремисти, припадници њеног личног обезбеђења.

НЕВЕН

Еколошки дан у СОЦ „Никола Тесла“

Стална борба за здраву животну средину

Поводом Еколошког дана, субота, 15. октобар 2022, била је радна за све ученике Српске гимназије „Никола Тесла“ у главном граду Мађарске. За ученике Српске основне школе и гимназије - 11. и 12. разреда, одржана је редовна настава, док су ученици 9. и 10. разреда ишли на друштвено-корисни рад.

Деветаци и десетаци су се окупиле испред школе, ујутро, између 8 и пола 9, где су се нашли са својим разредним старешинама и запутили се на своје локације. Одељење 10/ц је кренуло ка Римској обали у Старом Будиму. Путовали смо метроом до Бањањјевог трга, где смо застали да се дивимо погледу на зграду мађарског парламента и околне зграде које су грађене у барокном стилу. Потом смо се спустили до станице приградске железнице и возили смо се до станице Римска бања, на којој смо изашли.

пиће за уши! Било смо вредни. Успели смо да напунимо своје кесе за отпатке. После напорног рада упутили смо се ка предивној обали Дунава, где смо имали заслужени предах. Одмарајући крај широке реке и дивећи се лепо уређеној плажи, иначе омиљеној локацији за забаву Будимпештанаца, лепо смо се забавили и уживали у остатку дана!

Александра Цвијановић, 10/ц

За очување наше средине, ученици 9/а и 9/ц разреда Српске гимназије „Никола Тесла“ у Будимпешти кренули су 15. октобра, у суботу, да очисте обалу Дунава у Вацу. Због несавесних и неодговорних људи, наишли смо на разне отпатке који угрожавају животе живих бића у околини Дунава. Ученици и разредне старешине, кренули су од школе, и превозом стигли до желе-

да ћемо тако темељно очистити простор који је пред нама. Професори су помагали и фотографијама документовали наш рад. Правили су доста фотографија где се види да се залажемо у акцији којој смо били посвећени. Нису сви били вредни. Била је једна гру-

пример: један део мобилног телефона (и његове додатне опреме као што је на пример маска за телефон). Једна група наишла је на делове аутомобила, гуме од точкова, траке за изолацију прозора итд... После, када смо завршили са чишћењем једног дела обале Дунава, имали смо паузу у једној посластичарници где смо разговарали о ситуацији и о данашњем очувању природе. Сви смо били разочарани због односа који људи имају према својој околини. Схватили смо да само ми као људи можемо утицати на промену ситуације која се у данашње време одвија на Земљи. Чувајмо нашу природу и нашу околину у којој живимо, јер једино тако можемо уживати и функционисати у њој!

Мила Поздер, 9/а

Био је диван сунчани јесењи дан. Поделили смо рукавице и кесе, које је обезбедила Фондација „Габора Бетлена“, те кренули у акцију. Почели смо рад у околини месног кампинга дуж улице која води право на дунавску обалу. На једном месту наишли смо на вреће са сакупљеним сувим лишћем. Одушевило нас је што неки људи ипак брину о својој животnoj средини. Направили смо неколико фотографија и наставили свој рад. Сакупљали смо разне отпатке, многе врсте амбалажа, одбачене пивске конзерве... Наишли смо чак и на шта-

зничке станице, одакле су возом наставили пут до обале Дунава у Вацу. На месту које смо чистили, од професора смо добили заштитну опрему (рукавице и дезинфекционо средство) које је обезбедила Фондација „Габора Бетлена“, а које нам је помогло приликом сакупљања отпадака. Такође смо добили и кесе у које смо одлагали смеће.

На почетку смо направили заједничку фотографију на којој се и један и други разред добро виде. Ми, ученици, поделили смо се у више група и разишли на различита места, верујући

па која је отишла до кафића за време сакупљања смећа. Они су добили своју казну. Много интересантних ствари смо нашли. Конзерве су се често налазиле између већег камења које се налазило на обали. Било је много отпадака пластике која је била свуда и по обали и по пешачком путу. На игралишту смо нашли разбијену бочицу алкохола, која представља опасност за све присутне на дечијем игралишту. Интересентно је да смо нашли и одевне предмете које је прекрио коров (чарапе и мајице). Наилазили смо и на отпад техничког материјала, као на

Ове седмице издвајамо следеће мултимедијалне садржаје:

Попиши се и ти као
Србин - Слободан Никић

Изјасни се и ти као
Србин - Марко Ембер

Позив на попис ученика СОЦ
„Никола Тесла“

Отварање новог дела
Српског центра у Дески

Један час српске књижевности
у Сегедину

Аутор рубрике: Владимир Марковић

*Напомена: графички QR код можете скенирати било којом апликацијом са QR читачем (QR reader) или употребом сервиса Гугл сочиво (Google Lens)

Српски педагошки и методолошки центар расписује

**КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУ ПРИЗНАЊА
„НАЈДРАЖИ УЧИТЕЉ“**

Српски педагошки и методолошки центар упућује јавни позив свим заинтересованим образовно-васпитним установама, српским самоуправама, српским институцијама и физичким лицима на територији Мађарске, да предложу кандидате за доделу признања „Најдражи учитељ“, за 2022. годину.

Признање се додељује српским просветним радницима за допринос квалитетном образовању и васпитању деце и младих, неговању и очувању српског језика, културе, традиције и идентитета на територији Мађарске.

Право да буду предложени за доделу признања имају: тренутно запослени у предшколским установама, основним школама, као и средњој школи, ђачком дому и високошколским установама на територији Мађарске, као и просветни радници који су свој радни век посветили очувању српског језика и идентитета и тренутно су у пензији. Критеријуми за доделу признања:

- Изузетно залагање и значајна достигнућа у раду са децом, ученицима, односно студентима;
- Допринос унапређивању квалитета рада установе у настави и ваннаставним активностима;

- Развијање позитивне атмосфере у установи и допринос њеном угледу у нашој заједници;
- Предложени кандидат треба да има најмање 10 година радног стажа у српском народном/мањинском образовном систему.

Уз предлоге, обавезно је приложити и образложење због чега сматрате да кандидат кога предлагате, може да буде добитник признања „Најдражи учитељ“.

Предлоге очекујемо најкасније до 10. децембра 2022. године, путем поште на адресу Српског педагошког и методолошког центра (Szerb Pedagógiai és Módszertani Központ, 1055 Budapest, Falk Miksa u. 3. II/1.) или путем имејла szerbpedkp@gmail.com

Предлоге ће разматрати Школски одбор, а одлуку ће донети Скупштина Самоуправе Срба у Мађарској. Након одлуке, резултати ће бити објављени у Српским недељним новинама.

Све додатне информације можете добити путем телефона +36 70 339 2995.

Културно-уметничко друштво ТАБАН срдечно вас позива на

III ТАБАН БАЛ

12. новембра 2022. у 19 ч. у Кебањи
у сали „Köszí Kő Café“

Адреса:

Будимпешта, 1105, Ул. Előd бр. 1.

За добро расположење побринуће се оркестри
„ГЛАСОВИ“ из Мохача и „ЗОРА“ из Будимпеште
Цена улазнице: 2000 фт

Улазнице за бал се могу купити на лицу места а
резервација столова се може обавити путем мејла.

Контакт:

kudtabanbp@gmail.com и biljana.szabo@gmail.com
Молимо да нам путем е-mail-а потврдите Ваш долазак
до 07. новембра.

Рачунамо на Ваше цењено присуство.

Организаџор:

КУД ТАБАН и Српска самоуправа 10. кварта
Покровитељ: Фондација „Бетлен Габор“

ЛЕПА БРЕНА У ПЕЧУЈУ

У организацији Зорана Трубића, познатог менаџера и организатора бројних концерата, у оквиру 4. Балкан феста, у „EXPO CENTER“-у у Печују 27. децембра концерт ће одржати позната естрадна звезда Лепа Брена.

Карте су већ у продаји, а могу се купити на следећим адресама:

- www.tixa.hu
- https://tixa.hu/balkan-fesztival-lepa-brena
- Књижара „Lira-Móra“ у Тржном центру „Árkád“ у Печују
- Канцеларија Baja Tourinform
- Канцеларија Mohács Tourinform

Цена појединачне карте 9.900 фт; у пару 17.900 фт; ВИП улазнице у пару 40.000 фт (одвојен сектор, посатављени столови, welcome drink, балканска вечера, посебан тоалет, паркинг на дворишту експоа, одвојено место за пушаче, могућност фотографисања са члановима оркестра...)

Скреће се пажња српским народносним самоуправама на разне повластице, групни попуст, односно, групну резервацију столова. Уколико једна самоуправа купи преко 20 улазница, припадају јој и две почасне улазнице. Могу се резервисати и посебни столови.

Детаљне информације: Зоран Трубић 06-20-941-4017; Facebook: Trubics Zorán

Драган Јаковљевић
**МУЗИЧКА
КУТИЈА**

Промоција првог
самосталног издавачког
подухвата Културног и
медијског центра
„Српски венац“

БУДИМПЕШТА
17. новембра 2022. у 18.00
Nagymező utca 49

О књизи говори и са
Драганом Јаковљевићем
разговара:
Драгана Меселџија

Одломке читају млади
глумци:
Димитрије Петровић
Тијана Мајданџић

**СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ**

СРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ♦ Издавач: Српско културно и медијско предузеће (ДОО-Кфп) ♦ За издавача: Зорица Јурковић Ембер ♦ Главни и одговорни уредник:

др Драган Јаковљевић ♦ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ♦ Фотојурортер: Иван Јакшић ♦ Седиште редакције:

Nagymező u. 49, 1065 Budapest ♦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ♦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ♦

Web: www.snnovine.com ♦ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ♦ За штампању: Szedéstűző Bt.: Ференц Ибош ♦ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у

електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ♦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су

2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање

српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ♦ HU ISSN 2061-0238

ПУТОПИС

Тродневно њоклоничко љушовање

Срби са севера Мађарске у посети Бачкој и Барањи

Група од двадесетак поклоника из Чобанца, Помаза и Калаза обишла је трећег викенда у октобру верске и културно-историјске знаменитости српског народа у мађарском делу Бачке и Барање.

Путници, предвођени водичем Игором Русом и Жужом Башић, председником Самоуправе Срба у Чобанцу, која је била и организатор путовања, 14. октобра најпре су посетили Бају, где су захваљујући Тибору Барабашу, члану месне Српске самоуправе и старатељу српске цркве, имали прилику да се диве светониколајевском храму, саграђеном 1775. године. Посебно их је очарао предивни иконостас, који је 1792. године осликао Арсеније Теодоровић.

Верници из околине Будимпеште боравили су и на некадашњем старом гробљу бајских Срба, да би потом кренули у Сантово, где су их у малогоспојинској српској православној цркви дочекали и топло поздравили Нада Бунчић Ђурић, председница сантовачке

Српске самоуправе, Јадранка Ђурић, члан месне српске заједнице и Љиљана Бибић, супруга свештеника Јована Бибића.

Након посете Сантову, група је скелом прешла Дунав и упутила се у Ланчуг, где је некада постојала српска православна црква која је, међутим, 1964. године срушена. На њеном месту данас само спомен-плоча сведочи о времену постојања храма који је био посвећен Св. Трима јерарсима.

Путници су у предвечерњим сатима стигли до смештаја у Харкању, одакле су сутрадан кренули у наставак обилазке верских и културно-историјских споменика Срба у Барањи. Најпре су посетили Илочац, где данас, нажалост, више нема Срба, међутим, постоји српска православна црква, посвећена пре-

подобној мати Параскеви. Захваљујући начелнику села Јожефу Кехију, верницима се пружила прилика да се диве несавакадашњем храму, јединственом архитектонском бисеру у Барањи.

Такође, имали су шта да виде и на следећој станици свог путовања, јер из обилазке није могао да изостане ни српски православни храм у Липови, који је посвећен Рођењу Св. Јована Претече. Овде је госте поздравио Никола Поповић, председник месне Српске самоуправе.

Туристичка маршрута Чобанчана, Калазлија и Помазлија садржала је и Шарок, светодимитријевски храм, где је путнике дочекао и поздравио Ладислав Вајдич, старатељ светиње. Он је веома надахнуто говорио о историјату цркве и српског живља у овом насељу, који је након Првог светског рата оптирао у Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца.

Путници су потом дочекани и поздрављени и у Мађарбоји. Након посете светињи која је посвећена Светом Луки и Тргу Илије Димитријевића, гости су од стране Мађарбојаца на челу са Вером Вуковић Рот, председницом месне Српске самоуправе, били угостњени ручком у обновљеним просторијама некадашње српске вероисповедне школе.

Након Мађарбоје, уследио је Мохач, где су путници у Музеју „Дорођа Канижаи“ погледали сталну изложбу. Потом су посетили и Српски клуб, где су присуствовали предавању Павла Папулина, професора у пензији, који је беседио о афоризмима.

Последњи дан тродневног путовања такође је био богат програмима. Наиме, путници су најпре уживали у бродарењу Дунавом, а потом је следио

обилазак наших српских православних храмова у Шумберку и Мечки, као и спомен-обележја на месту некадашње српске цркве у Вемени.

У повратку према Будимпешти стали су и у Медини, где их је дочекао и поздравио Алекса Сокић, старатељ српског православног храма, посвећеног Духовима.

Наравно, из свих места у којима су боравили, учесници путовања понели су упечатљиве утиске. Међу њима је био и Ђурица Липтак, потпредседник Самоуправе Срба у Чобанцу:

„Много лепих цркава смо видели. Без изузетака, мени су се све допале, Волео бих да дођем поново, јер пуно тога лепог смо видели, али, наравно, због краткоће времена нисмо могли све да погледамо. Баш зато, жеља ми је да дођем још неколико пута“, рекао је господин Липтак за наш лист.

Међу путницима је била и Бојана Чобан Симић из Помаза:

„Ми из Помаза смо пре неколико година обишли ове крајеве. Међутим, јавила сам се поново, јер када човек мало освежи своје успомене и поново доживљава сусрете са светињама, онда поново навиру мисли и памћење је много јаче. Лепо је било, поготово зато јер смо на неким местима начелницима села отпојали 'Многоја љета', као и нашој Жужи, која ће да слави Св. Петку, а ми смо баш боравили у Илоцу где је свети храм посвећен великој светињки и заштитници. Мислим да смо ту доживели, уочи празника, једну лепу атмосферу и утисци су веома позитивни“, рекла нам је Бојана Чобан Симић.

Тродневно путовање Чобанчана, Калазлија и Помазлија финансирани су Уред премијера и Фонд „Габор Бетлен“.

Предраг Мандић

Традиција у Чанаду

Сусрети пријатеља на шаховском турниру

Локална самоуправа Чанада и месне самоуправе Срба и Румуна у овом поморишком насељу, организовали су Међународни шаховски турнир. Традиционална спортска манифестација, која је уприличена у Народној кући у Чанаду, окупила је шест екипа, и то из Печке (Румунија), Сенте и Торњоша (Србија), као и Деске, Нађлака и Чанада (Мађарска).

Шахисти су играли партије које су трајале по 15 минута. Брзопотезни мечеви били су веома узбудљиви. Такмичари су на располагању имали кратко време за потврду своје борбености, синтезе знања, такмичарског духа, али су успели у својим настојањима.

На крају надметања, победнички пехар освојио је тим из Печке, док је друго место припало Дешчанима. Треће место освојили су Сенђани. Првопласираној, другопласираној и трећепласираној екипи пехаре је уручио Јанош Фаркаш, начелник Чанада.

Након турнира, уследило је дружење Чанађана и њихових гостију из Румуније и Србије. Приређен је ручак, а повео се и разговор о тренутном стању и изазовима шаха.

Организатори су најавили да ће и до године приредити шаховски турнир, као и да поново очекују пријатеље, шахисте из Румуније и Србије.

П. М.

